

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2017/578**2016 m. birželio 13 d.****kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų papildoma techniniais reguliavimo standartais, patikslinančiais reikalavimus dėl rinkos formavimo susitarimų ir sistemų****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES ⁽¹⁾, ypač į jos 17 straipsnio 7 dalies a, b ir c punktus ir 48 straipsnio 12 dalies a ir f punktus,

kadangi:

- (1) patikslinant rinkos formavimo strategiją įgyvendinančių algoritminės prekybos vykdytojų rinkos formavimo pareigas ir susijusias prekybos vietų pareigas turėtų būti pasiekti du pagrindiniai tikslai. Pirmia, nustatant sutartinius išsipareigojimus rinkos formavimo strategijas taikančioms investicinėms įmonėms, reikėtų nustatyti pavedimų knygoje matomo likvidumo nuspėjamumo elementą. Antra, reikėtų skatinti šių įmonių veiklą rinkoje, visų pirma nepalankių rinkos sąlygų laikotarpiais;
- (2) šio reglamento nuostatos yra glaudžiai susijusios tarpusavyje, nes jomis reglamentuojamos susijusios pareigos investicinėms įmonėms, vykdančioms algoritminę prekybą pagal rinkos formavimo strategijas, ir prekybos vietoms, kuriose tos rinkos formavimo strategijos gali būti taikomos. Siekiant užtikrinti šių nuostatų, kurios turėtų įsigalioti vienu metu, tarpusavio nuoseklumą ir palengvinti sąlygas visapusiškai jas apžvelgti ir su jomis susipažinti vienoje vietoje asmenims, kuriems taikomos šios pareigos, įskaitant investuotojus, kurie nėra Sąjungos rezidentai, pageidautina šias nuostatas pateikti viename reglamente;
- (3) šis reglamentas turėtų būti taikomas ne tik reguliuojamoms rinkoms, bet ir daugiašalėms prekybos sistemoms bei organizuotos prekybos sistemoms, kaip to reikalaujama Direktyvos 2014/65/ES 18 straipsnio 5 dalyje;
- (4) rinkos formavimo strategijos gali būti susijusios su viena ar keliomis finansinėmis priemonėmis ir viena ar keliomis prekybos vietomis. Tačiau tam tikrais atvejais prekybos vieta gali neturėti galimybių stebėti strategijų, apimančių daugiau nei vieną prekybos vietą ar priemonę. Tais atvejais prekybos vietoms turėtų būti įmanoma, priklausomai nuo jų veiklos pobūdžio, masto ir sudėtingumo, stebėti rinkos formavimo strategijas, taikomas jų pačių vietoje, todėl rinkos formavimo susitarimus ir sistemas jos turėtų taikyti tik toms situacijoms;
- (5) visi nariai ar dalyviai, vykdanys algoritminę prekybą pagal rinkos formavimo strategiją prekybos vietoje, kurioje algoritminė prekyba leidžiama ar jai sudaromos sąlygos, turėtų sudaryti rinkos formavimo susitarimą su tos prekybos vietos operatoriumi. Tačiau turėtų būti reikalaujama, kad paskatos pagal rinkos formavimo sistemą būtų taikomos tik tam tikroms priemonėms, kurių prekyba vykdoma nepertraukiamo pavedimų knygos aukciono prekybos sistemoje. Prekybos vietoms neturėtų būti kliudoma savo iniciatyva nustatyti kitų rūšių paskatas kitoms finansinėms priemonėms ar prekybos sistemoms;
- (6) reikėtų aiškiai nustatyti atvejus, kai atsižvelgiant į prekybos vietose vykstančios prekybos pobūdį ir mastą toms prekybos vietoms netaikomas privalomas reikalavimas nustatyti rinkos formavimo sistemą. Todėl, siekiant užtikrinti tvarkingą ir veiksmingą rinkų veikimą, derėtų nustatyti finansines priemones ir prekybos sistemas, kurios didina didelio kintamumo riziką ir kurioms labai svarbu skatinti likvidumo užtikrinimą. Dėl šių aplinkybių šiuo reglamentu reikėtų atsižvelgti į tai, kad vykdančios algoritminę prekybą tam tikromis likvidžiomis priemonėmis nepertraukiamo pavedimų knygos aukciono prekybos sistemose kyla didesnė per jautraus reagavimo į išorės įvykius rizika, galinti paaštrinti rinkos kintamumą;

⁽¹⁾ OL L 173, 2014 6 12, p. 349.

- (7) prekybos vietos, kurioms pagal šį reglamentą derėtų taikyti rinkos formavimo sistemas, turėtų būti įpareigos peržiūrėti savo esamus susitarimus, kad užtikrintų tų susitarimų, susijusių su rinkos formavimo strategiją įgyvendinančiais algoritminės prekybos vykdytojais, nuostatų atitikimą šiam reglamentui;
- (8) pagal rinkos formavimo sistemą rinkos formavimo susitarimą pasirašiusios investicinės įmonės gali būti skatinamos vykdyti savo pareigas įprastomis prekybos sąlygomis, tačiau ši sistema turėtų teikti paskatas įmonėms veiksmingai prisidėti prie likvidumo užtikrinimo nepalankiomis rinkos sąlygomis. Todėl, siekiant apriboti staigų ir didelio masto likvidumo panaikinimą nepalankiomis rinkos sąlygomis, turėtų būti nustatyta paskatų sistema. Kad būtų išvengta skirtingo šios pareigos taikymo, svarbu, kad prekybos vietos praneštų apie susidariusias nepalankias rinkos sąlygas visoms rinkos formavimo sistemos šalims. Reikėtų išsamiai apibrėžti išskirtines aplinkybes, nurodant, kad jos neapima jokių periodiškų ar iš anksto suplanuotų informacinių įvykių, galinčių daryti įtaką finansinės priemonės tikrajai vertei dėl pasikeitusio rinkos rizikos suvokimo prekybos valandomis ar po jų;
- (9) rinkos formavimo susitarimą pasirašę nariai, dalyviai ar klientai visais atvejais turi laikytis būtiniausių reikalavimų, taikomų veikimui, dydžiui ir kainų skirtumui. Tačiau įprastomis prekybos sąlygomis šiuos būtiniausius reikalavimus įvykdę nariai, dalyviai ar klientai nebūtinai gali pasinaudoti visų rūšių paskatomis. Prekybos vietos gali nustatyti rinkos formavimo sistemas, kuriomis atsilyginama nariams, dalyviams ar klientams, atitikusiems griežtesnius veikimo, dydžio ir kainų skirtumo parametrus. Todėl prekybos vietų įdiegtomis rinkos formavimo sistemomis reikėtų aiškiai nurodyti galimybės naudotis paskatomis sąlygas ir atsižvelgti į veiksmingą likvidumo palaikymą prekybos vietoje, vertinant pagal sistemų dalyvių veikimą, dydį ir kainų skirtumą;
- (10) siekiant išvengti skirtingo šio reglamento taikymo ir užtikrinti sąžiningą ir nediskriminacinę rinkos formavimo sistemų įgyvendinimą, labai svarbu visus prekybos vietos narius, dalyvius ir klientus koordinuotai informuoti apie išskirtinių aplinkybių susidarymą. Todėl būtina patikslinti prekybos vietų pranešimo pareigas susidarius tokioms išskirtinėms aplinkybėms;
- (11) nuoseklumo sumetimais ir siekiant užtikrinti sklandų finansų rinkų veikimą, būtina, kad šiame reglamente nustatytos nuostatos ir susijusios nacionalinės nuostatos, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva 2014/65/ES, būtų pradėtos taikyti nuo tos pačios dienos;
- (12) šis reglamentas grindžiamas Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos Komisijai pateiktais techninių reguliavimo standartų projektais;
- (13) Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija dėl techninių reguliavimo standartų projektų, kuriais pagrįstas šis reglamentas, surengė atviras viešas konsultacijas, išnagrinėjo galimas susijusias sąnaudas ir naudą ir paprašė Vertybinių popierių ir rinkų suinteresuotųjų subjektų grupės, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1095/2010 ⁽¹⁾ 37 straipsniu, pateikti savo nuomonę;

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Investicinių įmonių pareiga sudaryti rinkos formavimo susitarimą

1. Investicinės įmonės sudaro rinkos formavimo susitarimą dėl finansinės priemonės ar priemonių, kuriomis jos siekia įgyvendinti rinkos formavimo strategiją, su prekybos vieta ar vietomis, kuriose ta strategija taikoma, kai pusę prekybos dienų per vieną mėnesį vykdydamos tą rinkos formavimo strategiją jos:

- a) skelbia sinchronišką tvirtąsias palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kotiruotes konkurencingomis kainomis;
- b) nepertraukiamai prekiauja savo sąskaita bent viena finansine priemone vienoje prekybos vietoje bent 50 % nepertraukiamos prekybos, išskyrus pradinius ir baigiamuosius aukcionus, dienos valandų atitinkamoje prekybos vietoje.

⁽¹⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 84).

2. Taikant 1 dalį:

- a) kotiruotė – tvirtoji kotiruotė, kai ji apima pavedimus ir kotiruotes, kurie laikantis prekybos vietos taisyklių gali būti suderinami su priešingu pavedimu ar kotiruote;
- b) kotiruotės laikomos sinchroniškoms pasiūlos ir paklausos kotiruotėmis, jeigu jos yra skelbiamos taip, kad vienu metu pavedimų knygoje yra tiek pirkimo, tiek pardavimo kaina;
- c) dvi kotiruotės laikomos palyginamo dydžio, kai jų dydžiai nesiskiria daugiau kaip 50 %;
- d) kotiruotės laikomos kotiruotėmis konkurencingomis kainomis, kai jos atitinka maksimalų pirkimo ir pardavimo kainų intervalą, kurį prekybos vieta nustatė ir taiko kiekvienai investicinei įmonei, pasirašiusiai su ja rinkos formavimo susitarimą, arba jo neviršija.

2 straipsnis

Rinkos formavimo susitarimų turinys

1. Įpareigojančio rašytinio susitarimo, nurodyto Direktyvos 2014/65/ES 17 straipsnio 3 dalies b punkte ir 48 straipsnio 2 dalyje, turinys apima bent:

- a) finansinę priemonę ar priemones, kurioms taikomas susitarimas;
- b) būtiniausias pareigas, kurias turi vykdyti investicinės įmonės veikimo, dydžio ir kainų skirtumo požiūriais ir kurių laikantis reikia bent 50 % nepertraukiamos prekybos, išskyrus pradinius ir baigiamuosius aukcionus, dienos valandų atitinkamoje prekybos vietoje skelbti bent vienos finansinės priemonės sinchroniškas tvirtąsias palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kotiruotes konkurencingomis kainomis;
- c) atitinkamais atvejais – taikytinos rinkos formavimo sistemos sąlygas;
- d) investicinės įmonės pareigas, susijusias su prekybos atnaujinimu po kintamumo trikdžių;
- e) investicinės įmonės stebėjimo, atitikties ir audito pareigas, leidžiančias jai stebėti savo rinkos formavimo veiklą;
- f) pareigą pažymėti prekybos vietai pagal rinkos formavimo susitarimą teikiamas tvirtąsias kotiruotes, siekiant jas išskirti iš kitų pavedimų srauto;
- g) pareigą registruoti tvirtąsias kotiruotes ir sandorius, susijusius su investicinės įmonės rinkos formavimo veikla, kurie aiškiai atskiriami nuo kitos prekybos veiklos, ir gavus prašymą įregistruotą informaciją pateikti prekybos vietai ir kompetentingai institucijai.

2. Prekybos vietos nuolatos stebi, ar atitinkamos investicinės įmonės veiksmingai laikosi rinkos formavimo susitarimų.

3 straipsnis

Išskirtinės aplinkybės

Direktyvos 2014/65/ES 17 straipsnio 3 dalies a punkte nustatyta investicinių įmonių pareiga reguliariai ir nuspėjamai užtikrinti likvidumą netaikoma šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis:

- a) susiklosčius situacijai, kai dėl krašutinio kintamumo pradedami taikyti daugumos finansinių priemonių arba jų pagrindinių finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama prekybos vietoje prekybos segmente ir kurių atžvilgiu privaloma pasirašyti rinkos formavimo susitarimą, kintamumo mechanizmai;
- b) karo, kolektyvinių darbuotojų interesų gynimo veiksmų, pilietinių neramumų ar kibernetinio sabotazo atvejais;

- c) netvarkingos prekybos sąlygomis, kai yra pakenkta sąžiningam, organizuotam ir skaidriam sandorių vykdymui ir pateikiami įrodymai, kad:
 - i) prekybos vietos sistema veikia smarkiai vėluodama arba jos veikimas sutrikdytas;
 - ii) vyksta daug klaidingų pavedimų ar sandorių;
 - iii) prekybos vieta nebesugeba užtikrinti pakankamo paslaugų teikimo;
- d) kai investicinės įmonės gebėjimui toliau taikyti apdairaus rizikos valdymo praktiką kliudo vienas iš šių veiksnių:
 - i) techninės problemos, įskaitant duomenų srauto ar kitos sistemos, kuri būtina vykdant rinkos formavimo strategiją, problemas;
 - ii) rizikos valdymo problemos, susijusios su reguliuojamuoju kapitalu, garantinės įmokos nustatymu ir prieiga prie tarpuskaitymo;
 - iii) nepajėgumas apdrausti pozicijų dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo draudimo;
- e) ne nuosavo kapitalo finansinių priemonių atveju – laikino sustabdymo laikotarpiu, nurodytu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014 ⁽¹⁾ 9 straipsnio 4 dalyje.

4 straipsnis

Išskirtinių aplinkybių nustatymas

1. Prekybos vietos viešai paskelbia apie susidariusias išskirtines aplinkybes, nurodytas 3 straipsnio a, b, c ir e punktuose, ir, kai tik tai techniniu požiūriu įmanoma, apie įprastos prekybos atnaujinimą išskirtinėms aplinkybėms pasibaigus.
2. Prekybos vietos nustato aiškias įprastos prekybos atnaujinimo pasibaigus išskirtinėms aplinkybėms procedūras, nustatydamos tokio atnaujinimo laiką, ir šias procedūras viešai paskelbia.
3. Prekybos vietų vertinimas, kad yra susidariusios išskirtinės aplinkybės, galioja tik rinkos darbo valandomis, išskyrus būtinybę aplinkybėmis, nurodytomis 3 straipsnio 1 dalies b, c ir e punktuose.

5 straipsnis

Prekybos vietų pareiga nustatyti rinkos formavimo sistemas

1. Prekybos vietos nėra įpareigojamos nustatyti Direktyvos 2014/65/ES 48 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų rinkos formavimo sistemų, išskyrus toliau nurodytų klasių finansinių priemonių, kurių prekyba vykdoma nepertraukiamo pavedimų knygos aukciono prekybos sistemoje, atvejais:
 - a) akcijos ir biržiniai fondai, kurių rinka yra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkte ir patikslinta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2017/567 ⁽²⁾;
 - b) pasirinkimo ir ateities sandoriai, tiesiogiai susiję su a punkte nurodytomis finansinėmis priemonėmis;
 - c) nuosavo kapitalo vertybinių popierių indekso ateities sandoriai ir nuosavo kapitalo vertybinių popierių indekso pasirinkimo sandoriai, kurių rinka yra likvidi, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 9 straipsnio 1 dalies c punkte bei 11 straipsnio 1 dalies c punkte ir Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2017/583 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

⁽²⁾ 2016 m. gegužės 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/567, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014 nuostatos dėl apibrėžčių, skaidrumo, portfelio suspaudimo ir su produktais susijusių intervencinių priemonių ir pozicijų priežiūros priemonių (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 90).

⁽³⁾ 2016 m. liepos 14 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/583, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų papildomas techniniais reguliavimo standartais, susijusiais su prekybos vietoms ir investicinėms įmonėms taikomais skaidrumo reikalavimais, susijusiais su obligacijomis, struktūrizuotais finansiniais produktais, apyvartiniais taršos leidimais ir išvestinėmis finansinėmis priemonėmis (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 229).

2. Taikant 1 dalį, nepertraukiamo pavedimų knygos aukciono prekybos sistema – sistema, kuri pagal pavedimų knygą ir prekybos algoritmą, kuris veikia be žmogaus įsikišimo, remdamasi geriausia turima kaina, nenutrūkstamai derina pavedimus parduoti su pavedimais pirkti.

6 straipsnis

Būtiniausios pareigos, susijusios su rinkos formavimo sistemomis

1. Prekybos vietos savo rinkos formavimo sistemoje apibūdina paskatas ir reikalavimus, kurių investicinės įmonės turi laikytis veikimo, dydžio ir kainų skirtumo požiūriais, kad galėtų pasinaudoti tomis paskatomis:

- a) įprastomis prekybos sąlygomis, kai prekybos vieta tokiomis sąlygomis taiko paskatas;
- b) nepalankiomis rinkos sąlygomis, atsižvelgiant į tokiomis sąlygomis kylančią papildomą riziką.

2. Prekybos vietos nustato parametrus, pagal kuriuos nustatomos nepalankios rinkos sąlygos remiantis dideliais trumpalaikiais kainos ir apimtys pokyčiais. Prekybos vietos svarsto, ar atnaujinti prekybą po kintamumo trikdžių, kurie laikomi nepalankiomis rinkos sąlygomis.

3. Taikydamos 1 dalies a punktą, prekybos vietos savo rinkos formavimo sistemose gali nurodyti, kad paskatos yra taikomos tik geriausius rezultatus pasiekusiam subjektui ar subjektams.

7 straipsnis

Sąžiningos ir nediskriminacinės rinkos formavimo sistemos

1. Savo interneto svetainėse prekybos vietos paskelbia rinkos formavimo sistemų sąlygas, rinkos formavimo susitarimus pagal kiekvieną iš šių sistemų pasirašiusių įmonių pavadinimus ir su šiais susitarimais susijusias finansines priemones.

2. Prekybos vietos praneša apie bet kokius rinkos formavimo sistemų sąlygų pasikeitimus tų sistemų dalyviams likus bent mėnesiui iki tų pasikeitimų įsigaliojimo.

3. Prekybos vietos taiko vienodas paskatas visiems dalyviams, kurių veiklos rezultatai pagal jų rinkos formavimo sistemas veikimo, dydžio ir kainų skirtumo požiūriais yra vienodi.

4. Prekybos vietos rinkos formavimo sistemos dalyvių skaičiaus neriboja. Tačiau jos gali riboti įmonių, pasiekusių iš anksto nustatytas ribas, galimybę pasinaudoti pagal sistemą numatytomis paskatomis.

5. Prekybos vietos nuolatos stebi, ar dalyviai veiksmingai laikosi rinkos formavimo sistemų reikalavimų.

6. Prekybos vietos nustato procedūras, pagal kurias visiems rinkos formavimo sistemos dalyviams pranešama apie nepalankių rinkos sąlygų susidarymą prekybos vietoje naudojantis lengvai prieinamais kanalais.

8 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2018 m. sausio 3 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 13 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNKER
